

A HADTUDOMÁNY 2016. évi online lapszámában megjelent tanulmányok (http://mhftt.eu/hadtudomany/2016/2016_elektronikus/index.php)

BIZTONSÁGPOLITIKA **SECURITY POLICY**

Varga Márton

A Száhel-övezet válsága

DOI 10.17047/HADTUD.2016.26.E.70

REZÜMÉ:

A Száhel-övezet egy olyan összetett válságzóna, mely jelentős kihívás elé állítja az érintett országokat és a nemzetközi közösséget egyaránt. Az egymásba fonódó, mélyen gyökerező problémák a világ egyik legveszélyeztetettebb régiójává teszik ezt a térséget. Bár a Száhel-övezet országai önmaguk is súlyos problémáktól szenvednek, a valós eredmények elérésének érdekében a megoldást regionális szinten kell keresni. E cikkben a válság okait és a lehetséges megoldásokat kívánom bemutatni.

KULCSSZAVAK:

Száhel-övezet; válság; regionális kihívások; biztonság.

Varga, Márton

The crisis of the Sahel region

ABSTRACT:

The Sahel region is a complete crisis zone which means significant challenge for both the countries concerned and the international community. The interwoven, deep-rooted problems made this area one of the poorest in the world. Although all of the states in the region suffer serious problems, we have to cope with the crisis on regional level to be able to achieve real results. In this article I intend to present the main causes of the crisis and the possible solutions.

KEY WORDS:

Sahel region; crisis; regional challenges; security.

Kiss Adrienn

Konfliktusok és önrendelkezés a Kaukázusban

DOI 10.17047/HADTUD.2016.26.E.130

REZÜMÉ:

A Kaukázus térsége a mai napig Európa egyik lőporos hordója. A térségben folyamatos feszültség van, egy-egy békésebb időszak ellenére. Mi lehet ennek az oka? A tanulmány erre keresi a választ.

KULCSSZAVAK:

Kaukázus; függetlenség; válság; konfliktusok.

Kiss, Adrienn

Conflicts and Sovereignty in Caucasus

ABSTRACT:

The region of Caucasus is one of the gunpowder keg of Europe. In this area there is a permanent tension despite there are more peaceful periods. What could be the reason? This paper search the answer for this question.

KEY WORDS:

Caucasus; independence; crisis; conflicts.

Lówi Ildikó

Kulturális pluralizmus a nemzetközi migráció fényében

DOI 10.17047/HADTUD.2016.26.E.165

REZÜMÉ:

A migrációval kapcsolatosan tapasztalt és átélt jelenségek felfokozott megélése gyakran hajlamosít az ezzel kapcsolatos negatív érzések felszínre törésére, melyeknek a következményei nem láthatók előre. A nemzetközi migráció (jelenkori népvándorlás) a különböző kultúrák, identitások együttélését hozza magával. Kérdezhetnénk, vajon milyen nehézségek jelennek meg konkrétan az idegenekkel szembeni viselkedést, az idegenellenességet illetően? A szerző a tanulmányban e kérdést vizsgálja, azaz kialakulásának okait és a megelőzés lehetséges perspektíváit a különböző társadalomtudományi értelmezésekben.

KULCSSZAVAK:

jelenkori migráció; idegenellenesség; diszkrimináció; kulturális pluralizmus; multikulturalizmus.

Lówi, Ildikó

Cultural pluralism in the light of international migration

ABSTRACT:

Phenomenons, experienced by the migrations contributes to the evolution of negative feelings, which can lead to unforeseen circumstances. These include prejudice, xenophobia and racism. During the new

migration of our ages xenophobia or racism may occur when different cultures and identities meet, live together or even merge. The author of the article analyzes the main causes leading to racism and the perspectives on how to prevent it. These topics however do not only touch questions of political treatment but societal aspects also.

KEY WORDS:

contemporary migration; xenophobia; discrimination; cultural pluralism; multiculturalism.

Siposné Kecskeméthy Klára

Kihívások, értékek és érdekek.

A partnerség kérdései a NATO Varsói Csúcstalálkozóján

DOI 10.17047/HADTUD.2016.26.E.203

REZÜMÉ:

A Varsói Csúcsértekezlet fontos hozzájárulás volt a kollektív védelem irányába forduló NATO programjának megvalósításához. A csúcsértekezleten a katonai képességekkel és műveletekkel, a Szövetség keleti és déli határainak védelmével, a NATO–Oroszország viszonytal, Afganisztánnal, Irakkal, Szíriával, Líbiával, a Balkánnal, valamint a különböző partnerségi kezdeményezésekkel (PfP, MD, ICI, globális partnerek) és partnerországokkal (Grúzia, Ukrajna, Moldova, Bosznia és Hercegovina) foglalkoztak. Megerősítették a 2011-ben elfogadott Berlieni Partnerségi Politika elveit, célkitűzéseit és prioritásait a még hatékonyabb és rugalmasabb partnerségi politika érdekében. A NATO a nemzetközi biztonság és bizalom erősítése érdekében együttműködik a nemzetközi szervezetekkel és a Föld bármely kontinensén és régiójában fekvő állammal.

KULCSSZAVAK:

Varsói Csúcsértekezlet, Partnerség a Békéért, Mediterrán Párbeszéd, Isztambuli Együttműködési Kezdeményezés, globális partnerek.

Kecskeméthy, Klára

Challenges, values and interests.

The partnership issues on the NATO Warsaw Summit

ABSTRACT:

The Warsaw Summit was an important contribution towards the realization of NATO's collective defense program. The Summit especially dealt with military capabilities and operations, with NATO-Russia relations, Afghanistan, Iraq, Syria, Libya, the Balkans, with the protection of the Alliance's eastern and southern borders, as well as with various partnership initiatives (PfP, MD, ICI, a global partner) and Partner Countries (Georgia, Ukraine, Moldova, Bosnia and Herzegovina). It confirmed the principles adopted in 2011 in Berlin Partnership Policy, objectives and priorities for a more efficient and flexible partnership policy. NATO is ready to cooperate with countries located in any region or continent and international organizations to promote international security and strengthening confidence.

KEY WORDS:

Warsaw Summit, Partnership for Peace, Mediterranean Dialogue, Istanbul Cooperation Initiative, Partners across the Globe.

Fekete-Karydi Klára

Az Égei-tengeri konfliktus

DOI 10.17047/HADTUD.2016.26.E.177

REZÜMÉ:

A NATO legújabb missziója két tagállam felségvizein zajlik, melyek közül az egyik, Görögország tagja az Európai Uniónak is. A bevetés fontosságával kapcsolatban nem merültek fel kétségek a NATO védelmi miniszterek 2016. február 11-ei találkozásán és az Európai Unió is együttműködik Törökországgal a menekültválság megoldása érdekében. Az Égei-tenger két oldalán azonban nemcsak a menekültek okoznak válságos helyzetet. A belső konfliktusokkal terhelt Törökország és a II. világháború óta a legnehezebb gazdasági válsággal küzdő Görögország közti konfliktus kedvezőtlen hatást gyakorolhat a nemzetközi együttműködés hatékonyságára. Felismerve, hogy egy olyan műveletben, ahol két szövetséges bizonyos érdekelentéssel vesz részt, fontos a felek által vitatott bilaterális kérdések ismerete. Ez a cikk kronológiai sorrendben tekinti át a görög–török konfliktusokat, említést tesz a kiemelkedő súlyú gazdasági és diplomáciai eseményekről, megvizsgálja a két ország helyzetét a nemzetközi biztonsági architektúrákban és összegzi a konfliktus sikeres megoldásához szükséges feltételeket.

KULCSSZAVAK:

Égei-medence, NATO; EU; tengeri határvonal; konfliktus.

Fekete-Karydi, Klara

The Aegean Conflict

ABSTRACT:

The theatre of the most recent NATO operation is on the territories of two of its member states of which Greece is also a member of the European Union. The importance of the deployment was not questioned at the 11 February 2016 NATO Defence Ministers' Meeting and the European Union is also cooperating with Turkey to enhance a solution for the Migrant Crisis. However, it is not only the migrants that add to distress over the two sides of the Aegean. The conflict between Turkey, struggling with internal conflicts and Greece, experiencing the most severe economic crisis since WWII may have a negative impact on the efficacy of the international cooperation. Recognizing, that it is essential in an operation to be aware of the bilateral disputes where the interest of two participating Allies is somewhat conflicting; this article outlines the Greco-Turkish conflicts, the outstanding economic and diplomatic events, the situation of the two countries in the international security architectures in a chronological order and summarizes the provisions required to the successful resolution of the conflict.

KEY WORDS:

Aegean; NATO; EU; sea border, conflict.

Horváth Attila

A létfontosságú rendszerelemek és a technológiai fejlődés új kockázatai.

I. rész. (A biztonság változó értelmezése)

DOI 10.17047/HADTUD.2016.26.E.189

REZÜMÉ:

A tanulmány az utóbbi évtizedekben megváltozott felfogások alapján áttekinti a biztonságot veszélyeztető kockázati tényezőket. A szerző korábbi kutatásaira alapozva és az újabb kutatási eredményeként a tanulmány részletesen elemzi a kritikus infrastruktúrák (létfontosságú rendszerelemek) működésével kapcsolatos veszélyeket. A létfontosságú rendszerelemek kölcsönhatásainak vizsgálatával bizonyítja egy átfogó biztonsági szemlélet elterjesztésének szükségességét. A szerző az új típusú biztonsági kockázatok közül a mesterséges intelligenciák társadalmi, katonai és etikai kockázatait vizsgálja.

KULCSSZAVAK:

biztonság; kritikus infrastruktúra védelem; kockázatok.

Horváth, Attila

New Risks of Critical Infrastructure and Technological Development.

Part I. (Changing Interpretation of Security)

ABSTRACT:

This study reviews the factors of security risks, in the light of the changing perceptions in the last decades. It analyses the hazards for the operation of critical infrastructure systems in detail, based on the previous and current research results by the author. With the investigation on the interactions between critical systems elements, he provides the evidence for the necessity of spreading a comprehensive security approach. Among the new type of security hazards, the author examines the societal, military and ethical risks relevant with the appearance of artificial intelligence. KEY WORDS: Security; Critical Infrastructure Protection; Risks

Horváth Attila

A létfontosságú rendszerelemek és a technológiai fejlődés új kockázatai.

II. rész. (Kölcsönhatások és a mesterséges intelligenciák elterjedésének kihívásai)

DOI 10.17047/HADTUD.2016.26.E.216

REZÜMÉ:

A tanulmány az utóbbi évtizedekben megváltozott felfogások alapján áttekinti a biztonságot veszélyeztető kockázati tényezőket. A szerző korábbi kutatásaira alapozva és az újabb kutatási eredményeként a tanulmány részletesen elemzi a kritikus infrastruktúrák (létfontosságú rendszerelemek) működésével kapcsolatos veszélyeket. A létfontosságú rendszerelemek kölcsönhatásainak vizsgálatával bizonyítja egy átfogó biztonsági szemlélet elterjesztésének szükségességét. A szerző új típusú biztonsági kockázatok közül a mesterséges intelligenciák társadalmi, katonai és etikai kockázatait vizsgálja.

KULCSSZAVAK:

kölcsönhatások; technológia fejlődés; mesterséges intelligencia.

Horváth, Attila

New Risks of Critical Infrastructure and Technological Development.

Part II. (Challenges of Interdependence and the Evolution of Artificial Intelligence)

ABSTRACT:

This study reviews the factors of security risks, in the light of the changing perceptions in the last decades. It analyses the hazards for the operation of critical infrastructure systems in detail, based on the previous and current research results by the author. With the investigation on the interactions between critical systems elements, he provides the evidence for the necessity of spreading a comprehensive security approach. Among the new type of security hazards, the author examines the societal, military and ethical risks relevant with the appearance of artificial intelligence.

KEY WORDS:

interdependencies; technological development; artificial intelligence.

HADITECHNIKA MILITARY TECHNOLOGY

Négyesi Imre

*A vezetés automatizálásának alapelvei és első eredményei
a szovjet fegyveres erőknél – II.*

DOI 10.17047/HADTUD.2016.26.E.84

REZÜMÉ:

Ebben a cikkben bemutatásra és elemzésre kerülnek a vezetés automatizálásának első szovjet eredményei és ehhez kapcsolódóan a katonai feladatok automatizált végrehajtásának kezdeti lépései.

KULCSSZAVAK:

számítástechnika; információ; vezetés; történelem.

Négyesi, Imre

*Principles and the first results of the automation of command
and control in soviet armed forces – II.*

ABSTRACT:

In this article presented and analyzed the results of the first Soviet leadership automation and the initial steps related to the implementation of military tasks automation.

KEY WORDS:

computers; information; management; history.

HADTUDOMÁNY, HADÜGY
MILITARY SCIENCE, MILITARY AFFAIRS

Resperger István

**Stratégiák és fogalmak háborúja, az aszimmetrikus hadviselés
hadtudományi megközelítése**

DOI 10.17047/HADTUD.2016.26.E.37

REZÜMÉ:

Az aszimmetrikus hadviselést, mint napjaink jellemző fegyveres küzdelmét elemzi a cikk. A fogalom pontosítása mellett a felmerülő hadtudományi problémákra irányítja rá a figyelmet. A hadtudomány a fegyverzet, a szervezet és az eljárási módok kérdéseinek megválaszolásával foglalkozik. A vizsgálat fókusza azokat az indikátorokat – mint a probléma, a kérdéskör jelzéseit, eltéréseket, abnormalitásokat – vizsgálja, melyeket a probléma idézett elő.

KULCSSZAVAK:

hadtudomány; aszimmetrikus hadviselés; indikátorok.

Resperger, István

War of strategies and concepts, asymmetrical warfare in military science

ABSTRACT:

Present article discusses asymmetric warfare as the most dominant form of armed struggle of present days. Along with a clarification of the term, it also points to new theoretical problems. Military theory deals with the application of weaponry, organisation and methods. Current examination focuses on the indicators (signs, abnormalities and anomalies) presented by asymmetric warfare applied in practice.

KEY WORDS:

military science; asymmetric warfare; indicators.

KATONAI MŰVELETEK
MILITARY OPERATIONS

Solymos András

**Reguláris fegyveres erők elnyomó tevékenysége társadalmi zavargásokkal
szemben. Néhány gondolat a hadtörténeti példák alapján**

DOI 10.17047/HADTUD.2016.26.E.23

REZÜMÉ:

A szerző azt a sajátos helyzetet vizsgálja, amikor reguláris hadseregek folytatnak fegyveres küzdelmet olyan irreguláris fegyveres erőkkel, amelyek társadalmi-politikai céljaikat fegyveres harc útján kívánják elérni. Napjainkban az aszimmetrikus háborúk problémái ezért kerültek előtérbe, mert a katonai pusztító képességek megnövekedésével a totális háború céltalan. Viszont egyes régiókban a meglévő társadalmi, etnikai, vallási ellentétek átmehetnek fegyveres harcba – megfelelő külső támogatás mellett, amelyet viszont a regionális vagy globális

nagyhatalmak, politikai erők képesek is biztosítani saját céljaik el- érése érdekében. A szerző azokat a feltételeket elemzi, amelyek ilyen sajátos körülmé- nyek között lehetővé teszik a regu- lárís erők sikerét.

KULCSSZAVAK:

hadtörténet; társadalmi nyugtalanság; felkelések elfojtása.

Solymos, Andras

Use of Regular Military Forces for Counter-Insurgencies.

Thoughts on the Examples of Military History

ABSTRACT:

The author examines the special situation, when regular armies fight irregular armed forces, who wish to achieve political-social aims by arms. Nowadays, the problems of asymmetric wars are in foreground, because the military devastating ability has grown so great, that a full-scale war is aimless. Nevertheless, in some regions the existing social, ethnic, religious conflicts are the possible source of armed fights, if they could receive the needed outside support, from the regional or global great powers, political forces that are able to give it – for their own goals. The author analyses the conditions, what are required for the success of regular forces, under these special circumstances.

KEY WORDS:

military history; social unrest; counter-insurgencies.

Magyar Gergely – Szabó Tibor

A táborig tüzérség alkalmazásának tapasztalatai
a Kelet-Ukrajnai konfliktusban

DOI 10.17047/HADTUD.2016.26.E.102

REZÜMÉ:

Már két éve tart a polgárháború Ukrajnában. A cikk áttekinti a két fél rendelkezésre álló tüzér- ségi eszközeit, valamint veszteségeit, és bemutatja az alkalmazott tüzérségi eszközöket és eljá- rásokat, főbb tapasztalatokat.

KULCSSZAVAK:

Táborig tüzérség, Ukrajna, Ukrán-konfliktus, Illovajszk, Dabalcevo.

Magyar, Gergely – Szabó, Tibor

*The experiences of the employment of the field artillery
in the east-Ukrainian conflict*

ABSTRACT:

The civil war in Ukraine has begun two years ago. This article reviews the artillery weapons and losses of both sides. It also presents the artillery weapons that have been applied in the conflict and the main experiences.

KEY WORDS:

Field artillery, Ukraine, Ukrainian conflict, Illovajszk, Dabalcevo.

REND- ÉS KATASZTRÓFAVÉDELEM POLICING AND PROTECTION AGAINST DISASTER

Deák József

Az Oroszországi Föderáció határőrizeti kihívásai napjainkban

DOI 10.17047/HADTUD.2016.26.E.4

REZÜMÉ:

Fél évezredes az Oroszországi Határőr Szolgálat. Napjainkban a világ leghosszabb határát, egy időben a legváltozatosabb földrajzi, éghajlati és aktuálpolitikai helyzetben; a legszerteágazóbb kihívások közepette, rendkívül széles spektrumú eszközparkkal és megoldásokkal vigyázza.

KULCSSZAVAK:

Orosz Föderáció; határőrség; határbiztonság.

Deák, József

The challenges of the Russian Federation's Border Service in the present days

ABSTRACT:

The Russian Border Service has a history of a half millennium. Today it is guarding the longest borderline of the world in the most varied geological, climate and actual political situation with the most diverse challenges with an extremely large spectrum of equipment and solutions.

KEY WORDS:

Russian Federation; border guard service; border security.

Horváth Hermina – Kátai-Urbán Lajos

A vasúti áruszállítás környezetbiztonsági aspektusainak értékelése – I. rész

DOI 10.17047/HADTUD.2016.26.E.51

REZÜMÉ:

Napjainkban különös fontossággal bír és egyben komplex feladatként jelentkezik a lakosság és a környezeti elemek magas fokú védelmének biztosítása. Jelen publikáció a vasúti áruszállítás környezetbiztonsági aspektusainak azonosítását követően a vasúti közlekedés okozta környezetterhelés levegőszennyezési hatásainak vizsgálatával foglalkozik. A cikksorozat következő részében a víz- és talajszennyezés, a zaj- és rezgésterhelés, illetve a veszélyes hulladékok hatásait vizsgáljuk. Végül a hazai vasúti társaság környezetbiztonsági tevékenységének értékelését végezzük el.

KULCSSZAVAK:

környezetbiztonság; vasút; környezetszennyezés; káreset; kárfelszámolás.

Horváth, Hermina – Kátai-Urbán, Lajos

Assessment of the environmental safety's aspects of the transportation of dangerous goods by railways – Part I.

ABSTRACT:

Ensuring a high level of protection to the population and the environmental elements bears special importance and poses a complex task at the same time. After the determination of the environmental aspects of dangerous goods transport by rail, this paper assesses the air pollution environmental impacts of railway transport. In the next part of the series of papers, the authors are going to examine water and soil pollution, noise and vibration pollution as well as the effects of dangerous waste. Finally, the authors set out to perform an assessment on the environmental safety activities of the national railway company.

KEY WORDS:

environmental security; railway; pollution; incident; response.

Horváth Hermina – Kátai-Urbán Lajos

A vasúti áruszállítás környezetbiztonsági aspektusainak értékelése – II. rész

DOI 10.17047/HADTUD.2016.26.E.59

REZÜMÉ:

Napjainkban különös fontossággal bír és egyben komplex feladatként jelentkezik a lakosság és a környezeti elemek magas fokú védelmének biztosítása. A cikksorozat első része a vasúti áruszállítás környezetbiztonsági aspektusainak azonosítását követően a vasúti közlekedés okozta környezetterhelés levegőszennyezési hatásainak vizsgálatával foglalkozott. Jelen cikkben a szerzők a víz- és talajszennyezés, a zaj- és rezgésterhelés, illetve a veszélyes hulladékok hatásait vizsgálják. Végül a hazai vasúti társaság környezetbiztonsági tevékenységének értékelését végzik el.

KULCSSZAVAK:

környezetbiztonság; vasút; környezetszennyezés; kárelhárítás; kárfelszámolás.

Horváth, Hermina – Kátai-Urbán, Lajos

Assessment of the environmental safety's aspects of the transportation of dangerous goods by railways – Part II.

ABSTRACT:

Ensuring a high level of protection to the population and the environmental elements bears special importance and poses a complex task at the same time. After the determination of the environmental aspects of dangerous goods transport by rail the first part of the series of articles was dealing with assessment of the environmental impact resulting from air pollution. In this papers, the authors are going to examine water and soil pollution, noise and vibration pollution as well as the effects of dangerous waste. Finally, the authors set out to perform an assessment on the environmental safety activities of the Hungarian railway company.

KEY WORDS:

environmental security; railway; pollution; incident; response.